

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему «Функціонування інформаційно-публіцистичних радіопрограм»

Виконала: студентка 4 курсу, групи 6.06.19-1ж
спеціальності 061 журналістика

освітньої програми «Журналістика»

Сафонова Х.С.

Керівник: доц., к. філол. н. Усманова О. В.

Рецензент: доц., к. філол. н. Пирогова Х.М.

Запоріжжя 2023

ЗМІСТ

Реферат.....	3
Завдання.....	4
Вступ.....	7
Розділ 1. Теоретичні засади дослідження на тему «Функціонування інформаційно-публіцистичних радіопрограм».....	9
1.1. Функціонування радіопрограм, типи та жанрове наповнення.....	9
1.2. Проблемно-тематичні особливості інтерв'ю та нарису в українському радіопросторі.....	14
Розділ 2. Супровідна записка до творчого проєкту.....	22
2.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту.....	22
2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту.....	25
2.3. Формально-змістові характеристики проєкту.....	26
2.4. Особливості оформлення проєкту.....	28
2.5. Технічні і програмні засоби.....	29
2.6. Зв'язок із творчим доробком (портфоліо).....	30
Висновки.....	32
Список використаної літератури.....	34
Додаток А. Сценарії.....	36
Додаток Б. Список матеріалів портфоліо.....	47
Декларація академічної доброчесності.....	49
Abstract.....	50

РЕФЕРАТ

Тема кваліфікаційної роботи бакалавра: «Функціонування інформаційно-публіцистичних радіопрограм».

Обсяг основного тексту: 27 сторінок.

Кількість використаних джерел – 13.

Мета роботи – створити інтерв'ю та нариси для програми на радіо.

Для досягнення мети дослідження ми виконали такі **завдання:**

- 1) визначити функції інформаційно-публіцистичні радіопрограм;
- 2) охарактеризувати проблемно-тематичні особливості інтерв'ю та нарису в українському радіопросторі;
- 3) проаналізувати сучасний інформаційний простір України та виявити інформаційно-публіцистичні програми;
- 4) створити радійні матеріали у жанрі інтерв'ю та нарису.

Об'єкт дослідження – інтерв'ю та нарис на радіо.

Предмет дослідження функціонування сучасних інформаційно-публіцистичних програм українського радіо.

Формально-змістові характеристики проєкту. Творчим проєктом є радійні матеріали у жанрі інтерв'ю та нарису. Проєкт складатиметься із 4 матеріалів соціальної спрямованості хронометражем до 20 хвилин кожний. Реалізований проєкт демонструє життя українців закордоном: їх адаптацію, діяльність.

Ключові слова: інформація, програми, функції, інтерв'ю, нарис, сучасний інформаційний простір.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет журналістики
Кафедра журналістики
Рівень вищої освіти – бакалавр
Спеціальність 061 журналістика
Освітня програма «Журналістика»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
Чернявська Л. В.

«12» грудня 2022 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА СТУДЕНТЦІ
Сафоновій Христині Сергіївні

1 Тема роботи – «Функціонування інформаційно-публіцистичних радіопрограм» («Functioning of the informative-publicist radio programs»), керівник роботи – Усманова Олена Вікторівна, доц. к., філол. н., затверджені наказом ЗНУ від «30» грудня 2022 року №1903-с.

2 Строк подання студентом роботи – 20 травня 2023 р.

3 Вихідні дані до роботи – праці таких дослідників: І. Головенко, В. Здоровега, В. Лизанчук, І. Михайлин, П. Мірошниченко.

4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) визначити функції інформаційно-публіцистичні радіопрограм; 2) охарактеризувати структурні особливості інтерв'ю та нарису на радіо; 3) проаналізувати сучасний інформаційний простір України та виявити

інформаційно-публіцистичні програми; 4) створити радійні матеріали у жанрі інтер'ю та нарис.

5 Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Завдання видав (дата, підпис)	Завдання прийняв (підпис)
Вступ	Усманова О. В. доц.	23.02.2023	
1 розділ	Усманова О. В. доц.	17.03.2023	
2 розділ	Усманова О. В. доц.	08.04.2023	
Висновки і додатки	Усманова О. В. доц.	19.05.2023	

6 Дата видачі завдання – 18 січня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Скласти графік виконання роботи, визначити мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження.	25.01.2022	Виконано
2	Написати попередній варіант вступу і змісту. Дібрати наукову літературу, визначити емпіричні джерела.	20.02.2023	Виконано
3	Опрацювати літературу, написати теоретичну частину, оформити список літератури.	12.03.2023	Виконано
4	Доробити творчий проект, скласти його опис та обґрунтування.	27.03.2023	Виконано
5	Сформулювати список творчого доробку, написати всі інші підрозділи практичної частини.	06.04.2023	Виконано
6	Написати висновки і остаточний варіант вступу.	16.05.2023	Виконано
7	Оформити всі додатки.	19.05.2023	Виконано
8	Пройти рецензування. Здати роботу на нормоконтроль.	09.06.2023	Виконано

9	Виправити недоліки оформлення і здати роботу на кафедрі	12.06.2023	Виконано
---	---	------------	----------

Студент

(підпис)

Х.С. Сафонова

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____

(підпис)

О.В. Усманова

(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____

(підпис)

(ініціали та прізвище)

ВСТУП

У наш час інформації дуже багато і її можна отримати з різноманітних каналів. Зараз за війною спостерігає весь світ, як з офіційної сторінки соціальної мережі Instagram Президента України, так і з телеграм каналів блогерів. А соціальна мережа мікроблогів Twitter взагалі стала платформою для закликання до дій міжнародних лідерів. Хоч і телеграм канали є найоперативніші, ми не повинні забувати й про точність і достовірність інформації.

Наразі радіо, щоб утримати аудиторію створює не лише оперативний, але і якісний контент. Це медіа є майже в кожному телефоні і працює офлайн. А це в наш час дуже важливо. Слухачам пропонують різноманітні інформаційно-аналітичні програми, в яких розвінчують російські фейки чи ті самі культурно-просвітницькі, які допомагають дізнатися більше про свою культуру, історію, мову. Радійні програми дозволяють слухачам бути в курсі найважливіших подій та отримувати різні точки зору на актуальні питання та допомагають вирішити економічні, соціальні, політичні проблеми.

Особливістю інформаційно-публіцистичних програм українського радіо – їхня стилістика. У радіопрограмах використовуються специфічні мовні засоби, які дозволяють передати інформацію в аудіоформаті. Це можуть бути голосові та звукові ефекти, поєднання музики та шумів для підкреслення важливих моментів.

Також, інформаційно-публіцистичні програми мають свої особливості за форматом та тематикою. Наприклад, це можуть бути радіоповідомлення, оперативне інтерв'ю чи репортаж, а також нарис, аналіз чи коментарі експертів. Загалом журналісти програм намагаються подати оригінальні та високоякісні новини та аналізи для своїх слухачів.

Вивчення особливостей функціонування інформаційно-публіцистичних радіопрограм є актуальним, оскільки дозволяє розуміти, як радіо формує громадську думку, створює відповідні настрої у слухачів, особливо в умовах

війни. Інформаційно-публіцистичні радіопрограми відіграють важливу роль у передачі об'єктивної та достовірної інформації, а також у висвітленні впливу війни на людей.

Мета роботи – створити інформаційно-публіцистичні матеріали для місцевого радіо.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити такі *завдання*:

- визначити функції інформаційно-публіцистичних радіопрограм;
- охарактеризувати структурні особливості інтерв'ю та нарису на радіо;
- проаналізувати сучасний інформаційний простір України та виявити інформаційно-публіцистичні програми;
- створити радійні матеріали у жанрі інтерв'ю та нарису.

Об'єктом дослідження є інтерв'ю та нарис на радіо.

Предмет дослідження: функціонування сучасних інформаційно-публіцистичних програм на українському радіопросторі.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається з реферату, вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та двох додатків. Обсяг основної роботи – 19 сторінок. Список використаної літератури включає 13 найменувань (викладених на 2 сторінках).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ НА ТЕМУ «ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПУБЛІЦИСТИЧНИХ РАДІОПРОГРАМ»

1.1. Функціонування радіопрограм, типи та жанрове наповнення

За дослідженням компанії Gradus Research, яке було проведено 23-24 жовтня 2022 року на замовлення Суспільного і за підтримки BBC Media Action, роль радіо з повномасштабним вторгненням Росії в Україну зростає. Дослідження показало, що 42% українців користуються радіоприймачами [8].

Окремо про роль «Українського радіо» під час війни зазначив радник генерального продюсера «Українського радіо» А. Табаченко. «Безперечно, це об'єктивне, повне, всебічне інформування, поширення достовірної інформації, боротьба з фейками. А найголовніше – вселити в душі та серця радіослухачів віру в неодмінну перемогу України» [4].

Варто зазначити, що радіоматеріал, подібно до будь-якого медіатексту, має також демонструвати комунікативну ефективність, спонукати до емоційних переживань, стимулювати оцінні ставлення, викликати формування думок та спонукати до конкретних дій і вчинків, а також надавати естетичне задоволення.

За словами П. Мірошніченка, «сама комбінація форм- і стилетворчих виражальних засобів радіомовлення у конкретній програмі, що нерозривно поєднується з її тематикою та функціональним призначенням, є тим аудіальним кодом, який має адекватно «прочитати» слухач, задовольнивши інтерес до інформації і розваг як базовий у взаєминах із мас-медіа» [11, с. 20].

Радіомовлення за своєю природою дає змогу продукувати не тільки звук, а й образ, створений ним. Коли реципієнт сприймає інформацію на слух, його розум підсвідомо ілюструє її, мов будуючи власну картину подій. Цей процес надає велику свободу вибору, оскільки слухач може створити уявний образ, який відповідає його бажанням та уявленням. Таке взаємодія з радіо спонукає

відчувати себе активними учасниками творчого процесу. Але як зазначає І. Головенко є зворотня сторона, бо срацьовує ефект маніпулювання: «Той, хто знаходиться по іншій бік мікрофона, засобами звуку намагається «навіяти» конкретний образ і при цьому дати змогу реципієнтові сприйняти його як власний» [1, с. 136].

Радіомовлення охоплює в собі багатогранне виробництво, яке повинно задовольняти слухачів в інформації, формувати громадську думку, нести нові знання, пропагувати національні-духовні цінності.

Кожна радіостанція має свої особливості за якими той чи інший слухач може розпізнати її: це ведучі, музичне наповнення, а також програми.

За Законом України «Про телебачення і радіомовлення», телерадіопрограма – поєднана єдиною творчою концепцією сукупність передач (телерадіопередач), яка має постійну назву і транслюється телерадіоорганізацією за певною сіткою мовлення; телерадіопередача – змістовно завершена частина програми (телерадіопрограми), яка має відповідну назву, обсяг трансляції, авторський знак, може бути використана незалежно від інших частин програми і розглядається як цілісний інформаційний продукт [12].

О. Гоян виділив те, що радіопрограма – це система разових тривалих і періодичних повідомлень, що передаються радіостанцією у відведений час. Програма має стійкі характеристики, зокрема, тип програми, певний діапазон хвиль, середньодобовий обсяг звучання, адресна спрямованість [3].

Типи радіопередач за сферами діяльності можна поділити на: суспільно-політичні; художньо-мистецькі; рекламні. За В. Лизанчуком суспільно-політичні програми поділяються на інформаційні, політико-ідеологічні, історично-культурологічні, соціально-економічні, освітньо-пізнавальні, релігійні, передачі для дітей та юнацтва. Художньо-мистецькі на літературно-драматичні та музично-розважальні передачі. А рекламні на рекламні передачі [7].

З метою забезпечення різноманітності та комплексності інформаційного середовища, радіо використовує різні жанри та формати програм.

У журналістиці під жанром прийнято розуміти «усталений тип твору, який склався історично і відзначається особливим способом освоєння життєвого матеріалу, характеризується чіткими ознаками структури» [6].

Розглядаючи жанри радіожурналістики, В. Лизанчук виокремив такі групи:

1. Інформаційні: радіоповідомлення, радіозвіт, радіоінтерв'ю, радіорепортаж, радіовиступ, радіоогляд преси.

2. Аналітичні: радіокореспонденція, радіокоментар, радіобесіда, радіоогляд.

3. Художньо-публіцистичні: радіонарис, радіофейлетон, радіокомпозиція, радіофільм, оригінальна радіодрама [7].

Дослідниця І. Головенко наголошує, що в інформаційних радіожанрах, зазвичай домінують повідомлення. Аналітичні жанри – це аналіз, оцінка, узагальнення. Для художньо-публіцистичних характерне складне поєднання аналізу й образно-художнього осягнення реальності. Реалізується це на радіо саме за допомогою природних і технічних виражальних засобів – слова, музики, шумів та монтажу [1].

Зарахування радіопередачі до певного жанру має практичне значення, бо як зазначає І. Головенко, воно визначає характер і спосіб вираження інформації. Віднесення радіоматеріалу до інформаційного, аналітичного або художньо-публіцистичного жанру визначає як форму його подання, так і рівень творчих зусиль автора. Відбір конкретного жанру для радіоматеріалу залежить від багатьох факторів, у тому числі від мети передачі, специфіки теми та аудиторії, до якої вона звертається. Інформаційний жанр передачі має на меті передати об'єктивну інформацію про події, факти, відбити актуальні новини чи події. Аналітичний жанр, у свою чергу, спрямований на глибше осмислення подій, висвітлення їх причин, наслідків та контексту. Художньо-публіцистичний жанр передачі має на меті поєднати елементи художнього твору з публіцистичним коментарем, використовуючи літературні прийоми для емоційного залучення

аудиторії. Вибір жанру також впливає на сприйняття радіоматеріалу слухачами. Кожен жанр має свої особливості акустичного сприйняття та здатність впливати на емоційний стан аудиторії. Наприклад, інформаційні передачі зазвичай мають більш прямий та об'єктивний характер, тоді як художньо-публіцистичні передачі можуть викликати більш глибокі емоційні реакції у слухачів [1].

Варто зазначити, що жанри можуть об'єднуватися, трансформуватися. Один жанр може з'являтися з інших декількох жанрів. Цей синтез робиться журналістами для того, щоб якомога детальніше, багатограніше донести до слухачів інформацію. І це можна помітити в авторських радіопередачах. Чим талановитіший автор, тим його передача наповнена різними звуковими елементами і є унікальною.

Така дифузія жанрів у журналістиці, як наголошує І. Головенко, є поширеним явищем, яке призводить до умовності жанрової класифікації. Кожен жанр може містити ознаки інших жанрів, що є природним і результатом постійного розвитку та вдосконалення форм відображення у засобах масової інформації. Вона відкриває перед журналістом можливість повністю використовувати свій творчий потенціал, урізноманітнювати матеріали та робити їх більш інформативними та насиченими. Це сприяє збагаченню комунікаційного процесу та забезпечує слухача цікавою та корисною інформацією у комплексі. Водночас дифузія жанрів забезпечує розширення можливостей для сприйняття та розуміння інформації з боку аудиторії. Комбінування різних жанрів у одному матеріалі дозволяє створювати комплексні й багатогранні повідомлення, які сприймаються слухачами з більшим інтересом та залучають їхню увагу [1].

На прикладі інтерв'ю В. Здоровега проілюстрував жанрове об'єднання. У масових медіа, таких як радіо і телебачення, поширені оперативні виступи, які базуються на інформації, отриманій від розмовників. У цих виступах журналісти задають запитання, а співрозмовники надають відповіді, інформуючи аудиторію про різні факти та події. Однак сучасні тенденції свідчать про те, що жанр

інформаційного мовлення набуває аналітичного характеру. Особливу увагу приділяється інтерв'ю, діалогу між журналістом і відомою, мислячою людиною. Це стає найбільш помітною формою проблемного і компетентного мислення, а також мислення, що надає цінних висновків та цікавить аудиторію [6].

Тобто цей аналітичний підхід до інформаційного мовлення дозволяє розширити контекст інформації, враховувати різні точки зору та створювати цінні обґрунтування. Він сприяє глибшому розумінню складних проблем, стимулює критичне мислення та викликає інтерес у слухачів. Інтерв'ю з компетентними особистостями стають важливими елементами, які сприяють розвитку пізнавальних та інтелектуальних здібностей аудиторії.

У сучасному розумінні всі програми, що транслює радіо, несуть ту чи іншу інформацію. Випуски новин є універсальними в своїй тематиці і передають оперативні повідомлення з різних сфер життєдіяльності України та світу. Інформаційне радіомовлення, в такому контексті, можна розглядати як окремий вид радіомовлення в Україні, метою якого є постійне інформування населення про актуальні новини.

Проте науковець В. Лизанчук стверджує, що інформаційне радіомовлення функціонує у тісній взаємодії з усіма суспільно-економічними та освітньо-виховними програмами. Воно не існує відокремлено, а, навпаки, утворює органічну єдність з іншими радіопрограмами. А радіожурналістику порівнює з журналістикою, яка знаходиться на перетині інформування та громадської діяльності [7].

П. Мірошниченко стверджує, що «попри розмаїття радіопрактик, залежних від політичних, соціально-економічних, культурологічних чинників, унікальною властивістю радіомовлення є постійний і непорушний набір виражальних засобів, який і детермінує його природу як каналу аудіокомунікації, визначає певне місце та роль у системі класичних і нових медіа, наднаціональний характер ЗМК з універсальною мовою» [10, с. 251].

Звукові елементи, такі як слова, музика і шуми, є важливими формотворчими засобами радіомовлення. Вони утворюють звуковий образ радіомовлення в цілому і є основою для його ефективного функціонування. Основна мета цих засобів полягає в цілеспрямованому та мотивованому впливі на слухача, зокрема на його когнітивні процеси і поведінку загалом.

Підсумовуючи, треба зазначити, що важливе місце в будь-яких радіопрограмах відіграє звуковий образ радіомовлення, який визначається за допомогою звукових елементів, таких як слова, музика і шуми. Радіо програма - це система повідомлень, що передаються радіостанцією у відведений час. Існують різні типи радіопередач, зокрема суспільно-політичні, художньо-мистецькі та рекламні. Жанри радіожурналістики включають інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні формати. У радіожурналістиці жанр визначається як усталений тип твору з чіткою структурою. Жанри можуть об'єднуватися і трансформуватися, забезпечуючи різноманітність і комплексність радіо програм та задовольняючи потреби слухачів у різноманітній інформації.

1.2. Проблемно-тематичні особливості інтерв'ю та нарису в українському радіопросторі

На радіо ми можемо почути або інформаційні випуски або інформаційно-аналітичні програми, в яких звучать радіоповідомлення, репортажі, інтерв'ю.

Згідно з концепцією І. Михайлина, є кілька ключових аспектів у інформаційному жанрі. По-перше, цей журналістський жанр характеризується вибором важливої суспільної події як предмету новини. По-друге, він вимагає оперативного та достовірного представлення новини. По-третє, основна мета полягає в передачі об'єктивних фактів, безпосередньо пов'язаних з подією, без зайвих тлумачень або особистих поглядів журналіста [9].

Як стверджує В. Лизанчук, саме «радіоповідомлення є найоперативнішим і найпростішим радіожанром, за допомогою якого інформують про різноманітні

суспільно важливі та цікаві новини з метою задоволення пізнавальних потреб радіослухачів» [7, с. 237].

Жанр, який вимагає більшої підготовки і професійної майстерності від журналіста, особливо коли передача йде наживо в прямому ефірі, є радіоінтерв'ю [7]. За В. Здоровогою, «інтерв'ю це перш за все жанр журналістики, розмова журналіста з відомою або просто обізнаною у якійсь справі людиною переважно на значущу тему, призначена для оприлюднення у мас-медіа» [6, с. 169].

Натомість публіцистичним програмам важливо передати суспільну дійсність, розкрити взаємозв'язок явищ через призму журналіста. Розглядаючи публіцистичні жанри, І. Михайлин виділив ряд родових ознак, які визначають їх специфіку. Однією з таких ознак є виходження на перший план вражень автора від розглянутих фактів. Домінантне значення в публіцистичних жанрах мають суб'єктивні міркування та авторська думка. Характерною рисою публіцистичних жанрів є надання центрального значення образу автора-публіциста. Нарешті, проведення певної філософської, ідеологічної або моральної концепції є ще однією характерною ознакою публіцистичних жанрів [9].

У своїй праці В. Здоровега підсумовує, те що «публіцистика – це твори, в яких оперативно досліджуються й узагальнюються з особистих, групових, державних, загальнолюдських позицій актуальні факти та явища з метою впливу на громадську думку, суспільну свідомість, а відтак на соціальну практику. Публіцист вдається до поєднання логічно-абстрактного і конкретно-образного мислення, впливаючи на розум і почуття людини, стимулюючи її певні вчинки, соціальну активність» [6, с. 223].

За І. Михайлиним, «публіцист не просто описує чи констатує факти, повідомляє про сучасні проблеми, – він роз'яснює й переконує, полемізує й викриває, закликає до дії, агітує й пропагує» [9, с. 347].

Як пише В. Здоровега, найпоширенішим публіцистичним жанром є нарис. Дослідник зазначає що, у цьому жанрі описуються реальні життєві явища через людські долі та характеристики з метою впливу на соціальну практику,

формування особистості, її орієнтації у системі соціально-політичних і духовних цінностей [6].

Інформаційно-публіцистичні програми на радіо допомагають формувати громадську думку та погляди на ключові питання. Крім того, вони сприяють збільшенню рівня освіченості та розуміння подій, що відбуваються в країні та світі, спонукають до емоційних переживань, конкретних дій і вчинків.

Окреслюючи особливості радіоінтер'ю слід зазначити, що інтерв'ю є як метод одержання різноманітної інформації для написання журналістських творів, так і як жанр. Радіоінтерв'ю як жанр передбачає інформаційну взаємодію між журналістом та експертом та має діалогічний характер. Як зазначає В. Лизанчук «специфіка інтерв'ю, як жанру полягає в тому, що факт, подія, явище, їх суспільно-політичне значення розкривається через повідомлення, оцінку компетентного співбесідника, який володіє важливою, цікавою інформацією. Надання її «з перших рук», через пряму мову створює відчуття більшої достовірності» [7, с. 278]. При цьому В. Здоровега за призначенням інтерв'ю поділяє на три групи: оперативно-інформаційні, цікаво-розважальні, пізнавально-аналітичні. В оперативно-інформаційних – точність та оперативність є головним критерієм при подачі інформації. У цікаво-розважальних – незвичність, інтригуюче-розважальне начало. У пізнавально-аналітичних – оригінальність, глибина і значимість суджень [6].

Радіожурналіст в інтерв'ю виступає у кількох ролях: він пише запитання, організовує зустріч і бере участь у монтажі передачі. Українська журналістка І. Славінська зазначає, що якісне інтерв'ю буде тоді, коли журналіст знає чому думка саме цієї людини є релевантною, коли вміє сформулювати свою тему. Під час інтерв'ю журналіст не програмує респондента на відповідь, він починає з найголовнішого та дотримується балансу думок [2].

Якщо В. Здоровега відокремлює інтерв'ю-нарис та інтерв'ю-діалог, то В. Лизанчук подає більше різновидів жанру, які залежать від мети, змісту матеріалу та викладу його по радіо [7].

Дослідник подає такі різновиди інтерв'ю як офіційні, суто інформаційні, портретні, проблемні, інтерв'ю-анкета, пресконференція, інтерв'ю-полілог [7].

1. Офіційне радіоінтерв'ю – це відповіді на запитання радіожурналістів державних, політичних діячів, керівників офіційних зарубіжних делегацій з приводу тих чи інших важливих подій, внутрішньої і зовнішньої політики держави.

2. Суто інформаційне – це оперативне радіоінтерв'ю, яке призначене повідомити думку авторитетної особи, доброго фахівця про актуальні факти, події, явища.

3. Портретне радіоінтерв'ю або радіоінтерв'ю-зарисовка. Мета цього радіоінтерв'ю – показати людину, всебічно розкрити її духовний світ, риси характеру, погляди, думки, нахили, смаки.

4. Проблемне – це радіоінтерв'ю, у якому розглядаються актуальні питання українського державотворення: політика, економіка, культура, наука, освіта, соціальна сфера, мета такого діалогу – з'ясувати істинні причини і наслідки того чи іншого явища, всю правду про нього.

5. Пресконференції – групові, масові радіоінтерв'ю, на яких одна або більше авторитетних, компетентних осіб інформують присутніх журналістів про ту чи іншу суспільно важливу подію, ситуацію чи явище.

6. Радіоінтерв'ю-полілог або бесіда за «круглим столом» – групове, масове інтерв'ю, яке полягає у зіставленні позицій, у прагненні співбесідників виявити свою позицію, поділитися своїм досвідом, щось підтримати, щось відкинути.

Окреслюючи особливості радіонарису, треба зазначити його документальність, достовірність, актуальність, єдність художності та публіцистичності, яка створювалася і визначалася історичними умовами і внутрішніми закономірностями як самого жанру, так і радіожанрової системи в цілому. Як зазначає В. Здоровега, нарис відрізняється від решти публіцистики не

образністю, а характером образності. В радіонарисі наявний образ-персонаж. «Образ у нарисі, на відміну від образу в статті чи памфлеті, наближається до художнього» [6, с. 244]. І. Михайлин також підкреслює в нарисі саме художність. «Особливість нарису – широке використання в ньому саме елементів художнього мислення: створення портретів героїв як зовнішніх, так і психологічних, зображення їх у дії, за допомогою розгорнутої мовної характеристики, використання вимислу й домислу, зображення пейзажів, інтер'єрів та екстер'єрів, наведення красномовних деталей і подробиць» [9, с. 383]. Тобто в нарисі автор створює сюжет, безпосередньо висловлює свою думку, використовує художні засоби, показує своє розуміння проблематики, щоб глибше розкрити ідею та зацікавити слухача.

До особливостей радіонарису належать виражальні засоби: усне слово, музика, шуми, монтаж. В. Лизанчук підкреслює, що слово є водночас і виражальним, і зображальним засобом. Виразальні засоби створюють змістове і звукове наповнення радіонарису, вони слугують матеріалом для втілення ідеї. Замисел автора визначає використання всіх засобів радіонарису з метою досягнення поставленої мети та ще більш ефективного їх використання. Під час реалізації авторської думки та розкриття змісту всі виражальні засоби поєднуються в єдине ціле [7].

За предметом дослідження та його відображенням, метою жанру та його завдань В. Лизанчук та В. Здоровега поділяють нарис на три види: портретний, проблемний і подорожній [6].

1. Портретний радіонарис – нарис, який має виразну публіцистичну спрямованість, документальність, настанову на слухове сприймання, образно-художню структуру, радіофонічність, метою якого розкрити особистості героя у масштабно-історичних, морально-психологічних, національно-громадянських виявах.

2. Проблемний радіонарис – нарис, який вирішує ті чи інші актуальні завдання: суспільно-політичними, виробничі, морально-психологічні, національно-культурологічні, духовно-мовні, соціально-економічні, освітні.

3. Подорожній нарис на радіо – жанр, що презентує різні локації та регіони країни, включаючи описи природи, етнічні особливості та портрети місцевих жителів. Нарис дає можливість розкрити процес пізнання невідомого, через діалектику, форми, через власне ставлення автора до пізнаваного. Здивування, миттєве захоплення, переживання – все це доноситься до радіослухача через мікрофон найбезпосереднішим чином. Відчуття цієї миті, скоротеної часової дистанції, робить слухача безпосереднім співучасником подорожі, спостерігачем всього, що відбувається.

Проблемно-тематичні особливості інтерв'ю та нарису в українському радіопросторі можуть бути різноманітними і залежать від контексту та спрямованості конкретних програм та радіостанцій.

Проаналізувавши жанр інтерв'ю, можна зробити висновок, що основними особливостями є діалогічність самої форми спілкування двох чи більше осіб, змістовність та свіжість інформації із перших рук, а також композиційна розкутість, вільна будова інтерв'ю.

Підсумовуючи особливості радіонарису, треба підкреслити важливість присутності автора. Залучення автора не тільки допомагає повнішому і глибшому розкриттю героя і подій, вона важлива для композиційної організації всіх структурних елементів у єдине ціле. Також завдяки звуковим виражальним засобам, автор підсилює звучання публіцистичної думки художніми засобами. Авторські роздуми, переживання та реакції журналіста додатково впливають на емоційні враження слухачів. Спілкування журналіста з героєм допомагає повніше розкрити внутрішній світ героя та його ставлення до проблеми. Безпосередня присутність журналіста у радіонарисі розкриває можливості жанру.

Наразі в радіопросторі України журналісти особливу увагу приділяють інформаційно-публіцистичним програмам, що стосуються важливих суспільних тем, таких як війна, політичні конфлікти, соціальна та економічна ситуація тощо. Вони дозволяють глибше розібратися в причинах та наслідках таких явищ, а також розповідають про вплив цих подій на життя людей.

До інформаційних належать щоденні програми «Українського радіо» «Сьогодні. Зранку», «Сьогодні. Вдень», «Сьогодні. Ввечері». Вони створюють всебічну інформаційну картину дня. Головна мета – оперативно і правдиво доносити до слухача інформацію, ґрунтовно та об'єктивно аналізувати актуальні події та явища. А так як вони мають розгалужену мережу обласних редакцій, вони можуть оперативно доносити інформацію власте про той регіон де знаходиться слухач. З повномаштабним вторгненням на радіо «НВ» з'явилася інформаційна програма «Війна в Україні». Журналісти зазначають, що поширюють перевірену інформацію про війну в Україні, бо інформації багато і головне не потрапити на гачок російським ШСО.

На радіо «НВ» виходить програма «Жити під час війни». Це інтерв'ю з різними людьми про важливі теми. Журналістка розповідає про переселенців, які змогли відкрити свій бізнес під час війни, про волонтерів, які вивозили тварин з-під обстрілів, про рестораторів, які готують їсти для армії.

На радіостанції «Сковорода» ми можемо почути програми публіцистичного характеру. Вони говорять про культуру, музику, сучасне мистецтво, громадянське суспільство, права людини, здоров'я. Можна почути «Travel show Ореста Зуба». Це захоплюючі розповіді про самостійні подорожі та безмежні можливості, які під час них відкриваються кожному.

У 2022 році з'явився на радіо авторський подкаст Віктора Майорова «Подкаст на відстані. З Мелітополем в серці». Це історії мелітопольців, які поїхали і які залишились, які воюють на фронті й тримають оборону в тилу, які мають різний вік, професії, вподобання, але об'єднані любов'ю до України. Таким

чином журналіст тримає зв'язок з жителями українського Мелітополя та розповідає їхні історії.

Ще один подкаст-діалог військових та цивільних «Подкаст на ротації». Це діалог, як зазначає авторка, з яким ми стикаємось щодня та будемо стикатись усе життя. Розмови прес-офіцерки ЗСУ Маргарити Рівчаченко та журналістки Ольги Круглій. Вони поєднують військовий та цивільний досвід заради взаємного підсилення та перемоги.

Можемо помітити, що інтерв'ю є популярним жанром на українському радіо. Головною темою інтерв'ю – це життя під час війни. Журналіст розкриває проблему, розповідає про людину, яка так чи інакше пов'язана з нею. Герой ділиться своїм досвідом і таким чином надихає слухачів. Ці інформаційно-публіцистичні радіопрोगрами виконують функції оперативного інформування, аналізу подій, розповсюдження достовірної інформації, підтримки громадської думки та розвитку активної громадянської участі.

РОЗДІЛ 2

СУПРОВІДНА ЗАПИСКА ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

2.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту

Підготовлений на захист кваліфікаційної роботи бакалавра творчий проєкт становить самостійно записані 4 матеріали у жанрі інтерв'ю та нарису на суспільно важливу тематику.

Опинившись через війну за кордоном, я вирішила збирати інформацію в українок, які також вимушено покинули свої домівки та знайшли прихисток в Німеччині.

Актуальність роботи полягає в тому, що за даними ООН, 5 650 272 українських біженці станом на липень 2022 року проживало по всій Європі. Майже 8,8 мільйона людей виїхали з України, але майже 3,3 мільйона повернулися з моменту російського вторгнення 24 лютого [5].

За даними Державної прикордонної служби України, через війну з території нашої держави поїхало близько 2 млн осіб, більшість з яких – це жінки та діти. Директорка Інституту демографії і соціальних досліджень НАН України Елла Лібанова в інтерв'ю «Українського радіо» в лютому 2023 року спрогнозувала, що 90 % тих, хто виїхав через бойові дії за кордон, швидше за все, не повернеться додому після перемоги [13].

Тому мені було важливо не тільки зафіксувати злочини російської армії через розповіді українок, а також важливо було дізнатися про їхні думки щодо повернення в Україну.

З героїнями була знайома з українських демонстрацій та мовних курсах. Тому до запису я вже мала трохи інформації про їхнє життя в Україні, про переїзд. Всі легко погодилися поділитися інформацію про себе. В основному говорили про їхні відчуття на початку повномасштабної війни, про складні рішення, їхню адаптацію і про те, чим зараз займаються.

До радіонарису, де були представлені історії українок Альбіни Утеніної, Ксенії Сидоренко та Галини Кравець, я попередньо написані запитання, обговорила з викладачкою кафедри журналістики Юлією Валеріївною. Це робилося для того, щоб не травмувати людей знову, так як тема чутлива. Комунікували ми через соціальні мережі та платформу «Zoom».

На виставці картин «Серце на війні» я познайомила із художницею Мариною Камінською. У цьому інтерв'ю я приділила увагу саме її творчості. Попри переїзд вона продовжила писати картини, і зараз через свої роботи розповідає європейцям про біль українців.

У другому радіонарисі зачепила тему студентства. Каміла Герасимова та Єлизавета Ціпоренко розповіли в яких умовах продовжують навчатися, чим цікавляться та про що мріють.

Останнє інтерв'ю було з викладачкою з йоги Талією Мохналь. Запитання до героїні було узгоджено з Юлією Валеріївною. В інтерв'ю поговорили про її адаптацію і як вона змогла об'єднати на свої заняття українок. У кінцевому підсумку вийшло два нариси та два інтерв'ю.

Важливість такого творчого проєкту для сьогодення виявляється у кількох аспектах.

По-перше, матеріали розповідають про життя українських біженців, які змушені були покинути свої домівки через війну. Інтерв'ю та нариси дають нам можливість почути голоси цих людей, розповіді про їхні відчуття, вибори та складність адаптації до нового середовища. Ми можемо краще розуміти їхні емоції, переживання та вплив цих подій на їхнє життя. Це сприяє збагаченню нашого розуміння, підвищує емпатичності до людей, які стикнулися з викликами, пов'язаними з війною та переїздом.

По-друге, проєкт покликаний висвітлити масштаби проблеми переселенців та біженців з України. Через статистику ООН, ми розуміємо, що мільйони українців змушені шукати притулок в інших країнах Європи. Це проблема, яка потребує уваги та розуміння з боку міжнародного співтовариства. Творчий

проект привертає увагу до цієї проблеми та стимулює діалог про необхідність надання підтримки та допомоги українським переселенцям.

По-третє, розмови зі студентками Камілою Герасимовою та Єлизаветою Ціпоренко дають можливість ознайомитися з проблемами та мріями молодого покоління. Це розширює наше розуміння про важливість освіти та підтримки для молодих українців за кордоном, а також стимулює обмін ідеями та досвідом.

По-четверте, проєкт розкриває роль мистецтва під час війни. Інтерв'ю з художницею Мариною Камінською демонструє, як творчість може стати інструментом для передачі емоцій та розповіді про складні реалії українців. Це нагадує нам про силу мистецтва як засобу висловлення та спонукування до обговорення соціально важливих питань. Творчість стає засобом комунікації, який перетинає кордони та впливає на загальну свідомість. Такі творчі проєкти викликають думки, спонукають до дії та підтримки, а також збагачують культурний діалог і взаєморозуміння між різними національностями. Вони сприяють формуванню толерантного та багатогранного світогляду, а також залучають увагу до актуальних проблем.

По-п'яте, проєкт зачіпає ще одну важливу тему, а саме підтримки, об'єднання та знаходження однодумців. Інтерв'ю з викладачкою йоги Талією Мохналь, має велику важливість для сьогодення. Особливо враховуючи поточну ситуацію, коли багато українців, через повномасштабне вторгнення Росії в Україну, опинились у різних куточках світу, включаючи Німеччину. Кожен з них має свою унікальну історію адаптації та шлях подолання перешкод. Однак, вирішення цих проблем стає багато простішим, коли поруч є однодумці та люди, які можуть надати підтримку. Талія Мохналь змогла об'єднати українців в Німеччині навколо йога-практики. Це не просто спосіб фізичного здоров'я, але й платформа для психологічної та емоційної підтримки. Йога допомагає людям зосередитись, розслабитись та знайти внутрішню гармонію в складних життєвих обставинах.

Такий проєкт вкрай важливий, оскільки він надає можливість українцям у Німеччині знайти спільну мову, побудувати взаєморозуміння та підтримку, що особливо важливо у чужій країні. Він стимулює створення спільноти, яка є джерелом підтримки, порад та нових можливостей для українців.

Нариси та інтерв'ю в проєкті допомагають відтворити різні аспекти життя українських переселенців, включаючи освіту, культуру та спосіб життя. Це сприяє підвищенню свідомості про виклики, з якими зіштовхуються українці, а також заохочує розуміння та толерантність в суспільстві. Такий творчий проєкт має потенціал вплинути на громадську думку, привернути увагу до проблем біженців та військової агресії Росії. Крім того, він сприяє збереженню української ідентичності та культури, що має важливе значення для зміцнення української спільноти.

2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту

Інтерв'ю та нариси розраховані на слухачів віком від 18 років. Матеріали можуть зацікавити людей, яким не байдужа соціальна проблема.

Українці, які не виїжджали з країни після 24 лютого: ці люди можуть мати інтерес до історій та долі українок, які були змушені покинути країну через російську агресію, бо перебували або у прифронтових або вже на окупованих територіях. Вони можуть цікавитись тим, як люди евакуювалися, з якими проблемами стикалися за кордоном. Почути про їх адаптацією в інших країнах, а також про те, як допомагають своїй рідній Україні.

Українська діаспора, волонтери за кордоном: люди, які раніше переїхали за кордоном і вже залучені в різні благодійні спілки також можуть бути зацікавлені в інтерв'ю та нарисах про українок. Вони можуть хотіти дізнатись про долю тих, хто був змушений змінити своє місце проживання через воєнні дії та як вони адаптувалися в новому середовищі.

Міжнародна громадськість: історії українок можуть зацікавити широкую аудиторію, яка цікавиться темами війни, російської агресії на окупованих

територіях. Ці історії можуть привернути увагу людей, які прагнуть розуміти виклики та труднощі, з якими зіткнулися українки-біженки, а також те, як вони пристосувалися до нових умов життя.

2.3. Формально-змістові характеристики

Формально-змістові характеристики аудіоматеріалів для інформаційно-публіцистичної програми на радіо мають на меті дослідити особливості структури та змісту цих матеріалів з метою аналізу їхньої ефективності та відповідності поставленим цілям.

Конкретно матеріали «Неумовно. Українки в Німеччині» та «Неумовно. Українські студенти в Німеччині» належать до жанру портретного радіонарису, який передбачає детальне висвітлення важливих подій, пов'язаних з індивідуальними життєвими шляхами людей. Ці матеріали розкривають суспільно важливі теми через призму індивідуального досвіду і представляють людей як ключових учасників цих подій.

Для підготовки сценарію використовувалася комбінація авторської розповіді та синхронів героїнь, які поділилися ключовою та значущою інформацією. В цих радіонарисах інтерв'ю стало методом збору інформації.

Хронометраж кожного матеріалу обмежувався 15 хвилинами, що вимагало збалансованої структури матеріалу.

Підготовка до інтерв'ю передбачала наперед складені запитання, у яких було 15 ключових питань. Проте в процесі збору інформації додатково уточнювалися деталі, що призвело до появи більшої кількості запитань. Це дозволило забезпечити більш повну та об'єктивну передачу інформації.

У матеріалі «Неумовно. Українські студенти в Німеччині» героїнями стали дві студентки українських університетів. Вони висловили свої думки щодо навчального процесу та важливості підтримки своєї країни.

Під час написання сценарію, я використовував різноманітні джерела, зокрема соціальні мережі, новини з рідних міст героїнь. Це дозволило отримати додаткову інформацію про події у містах, де проживали українки до повномасштабного вторгнення, і забезпечило більш повне та різнобічне освітлення їхнього життя та діяльності.

Обидва матеріали націлені на зображення життєвих історій та думок людей через розповідь автора та синхронне включення голосу героїнь. Вони створюють можливість просувати суспільно важливі теми через персоналізацію, надаючи слухачам можливість ближче познайомитися з конкретними особами та їхніми історіями.

Про київську художницю вирішила робити портретне інтерв'ю. Його хронометраж складає 20 хвилин. У ході інтерв'ю, було акцентовано увагу на діяльності художниці в Німеччині, виставках, які вона проводила, а також на тематиці її картин. Попередньо було підготовлено 9 ключових запитань, проте за потреби інформація уточнювалася. Для підготовки до інтерв'ю, використовувалися як відкриті джерела, так і інформація, отримана з соціальних мереж.

Другий матеріал присвячений викладачці йоги і також має хронометраж 20 хвилин. До цього інтерв'ю було підготовлено 15 запитань, щоб забезпечити багатогранне висвітлення героїні, її духовного світу. Інформація про життя викладачки йоги отримана переважно з соціальних мереж, що дозволило більш детально ознайомитися з її біографією та інтересами.

Обидва матеріали мають на меті розкрити особистість героїнь за допомогою жанру портретного інтерв'ю, що дозволяє створити образ людини і передати її особливості та унікальність. Використання додаткових джерел інформації, таких як соціальні мережі та відкриті джерела, сприяє більш повному та глибокому розумінню героїнь та їхнього контексту.

Ці формально-змістові характеристики описують основні риси мого проєкту. Вони підкреслюють жанр, структуру, тематику та джерела інформації, використані для створення матеріалів.

2.4. Особливості оформлення проєкту

У радіоматеріалах важливу роль відіграє голос та звукові ефекти. Я намагалася, щоб мій голос був чіткий, щоб слухачі змогли зрозуміти кожне слово. Темп був не швидкий, а інтонація голосу передавали емоції.

Велике значення приділялося етапу підготовки до інтерв'ю. Я складала заздалегідь запитання, узгоджувала їх. Вони були логічно послідовними, спрямованими на вивчення деталей історії жінок та їхньої адаптації. Умовно їх можна було поділити на блоки.

Героїні мали можливість розповісти свою історію вільно, а я намагалася запитаннями чи фразами зробити діалог змістовним. Вони змогли розповісти про свої переживання, емоції та досвід.

Звукові ефекти та музику використовувала в інтерв'ю з київською художницею для створення атмосфери та підкреслення емоційної палітри історії. На початок інтерв'ю я додала музичну підводку. На мою думку вона підходить тематиці. На виставці художниця розповідала про свої картини, а також співала в українському хорі. Щоб слухач трохи відчув атмосферу виставки, я додала запис їхнього співу. Додаткової музичної підложки не було.

З музичним оформленням трьох інших матеріалів допомагала Юлія Валеріївна. Ці матеріали пішли на проєкт «Неумовно» від молодіжного інтернет-радіо «Universe», який має вже своє особливе музичне оформлення.

Значну увагу я приділила редагуванню та монтажу матеріалів. Я контролювали якість звуку, правильність вимови та ритм мовлення, а також видаляла технічні недоліки. Збереження природності та автентичності інтерв'ю, разом з видаленням зайвих або незрозумілих фрагментів, сприяло підвищенню якості радіоматеріалів.

До кожного матеріалу прописувала сценарій в якому є привітання, вступ до теми, синхроні героїнь, логічне висновки, або поради. Це структурувало матеріал та допомагало утримувати увагу слухачів.

Оформлення проєкту вимагало ретельної роботи з голосом, звуковими ефектами, монтажем, підготовкою запитань, використанням музики та редагуванням.

Загалом моє оформлення проєкту передбачає уважність до деталей, створення належної атмосфери, збереження природності матеріалу, а також структурованість та цікавість для аудиторії.

2.5. Технічні і програмні засоби

Для реалізації мого проєкту я використовувала певні технічні та програмні засоби, які допомогли мені здійснити запис і монтаж матеріалів. Однак, в процесі роботи я стикнулася з певними труднощами в технічній сфері. Для запису інтерв'ю я використовувала звичайний диктофон на телефоні. Він надавав мені можливість здійснити аудіозапис інтерв'ю з героїнями мого проєкту. Крім того, для забезпечення зручного зв'язку з учасниками, я використовувала платформу «Zoom». Проте, через нестабільність інтернет-з'єднання час від часу виникали дрібні перешкоди, такі як шуми або перебої у якості звуку. Через це на редагування звукових файлів було витрачено більше часу.

Для монтажу записаних інтерв'ю я використовувала програму «MP3 Cutter» на своєму телефоні. Обмежені можливості програми «MP3 Cutter» порівняно з професійними програмами для аудіо ускладнювали точність монтажу та можливість застосування додаткових ефектів чи зведення треків. Остаточні матеріали, як інтерв'ю та нариси, було розміщено на стрімінговому сервісі Soundcloud радіо «Universe».

Хоча у процесі роботи над проєктом я зіткнулася з технічними обмеженнями, бо виконувала всі завдання самостійно та здійснювала запис і

монтаж на телефоні, я зробила все можливе, щоб забезпечити належну якість і доступність своїх матеріалів для аудиторії.

2.6. Зв'язок із творчим доробком

Протягом мого навчання на факультеті журналістики, я зуміла здобути різноманітний знання у різних медіа-середовищах. Починаючи зі практики на сайті електронного видання «Women space», я отримала можливість попрацювати з випускницею Анною Маньковською та засвоїти цінний практичний досвід. Мені, першокурсниці, запропонували писати матеріали, які були спрямовані на теми здоров'я, самовдосконалення та специфічно зорієнтовані на жінок. Пам'ятаю своє перше інтерв'ю з фітнес-тренеркою Запоріжжя. Писала також про безкоштовні тренінги і курси. На жаль, наразі сайт «Women space» неактивний, тому мої опубліковані матеріали не відображаються.

На другому курсі проходила практику в запорізькій обласній газеті «Горожанін-Інформ». Там я отримала рекомендації від досвідченої редакторки щодо структури та змісту матеріалів. Мої статті були присвячені темам краси та бізнесу.

Спробувала себе і на телебаченні, а саме на телеканалі «МТМ». Мала змогу разом з оператором відвідувати події, брати коментарі, писати сценарії. Хоча мої матеріали не були випущені в ефір телеканалу, ця практика дала мені цінний досвід роботи в телевізійному середовищі.

Всі останні практики проходила на молодіжному інтернет-радіо «Universe» як офлайн так і дистанційно. Перший раз спробувала себе як ведучою новин в ефірі. Писала сценарій до годинного ефіру. Надсила й матеріали на сайт: рецензії на фільми, новини Запоріжжя.

Через повномасштабне вторгнення і окупацію рідного міста змушена була виїхати за кордон. Опинившись в Німеччині, почала знаходити цікаві теми до своїх матеріалів. Писала про українські мітинги і їх організаторів, про хор з

участю українських дітей, про онлайн-платформи для навчання. Записувала й радіорепортаж, який є на Soundcloud радіо «Universe». А також є опубліковані на Soundcloud програми про українські прикраси та про український стендап. Якщо на 1 та 2 курсі я трохи зачіпала соціальні питання, то звісно на 3 та 4 війна стала найголовнішою темою в моїх матеріалах. Такі матеріали я створила для творчого проєкту. Зв'явилися також освітньо-пізнавальні радіопрограми та статті на сайт «Universe» про українську культуру.

Творчий проєкт логічно вписується у журналістський доробок, зібраний за 4 роки навчання на факультеті журналістики ЗНУ, оскільки більшість матеріалів, які були зроблені на важливі теми викладені на сторінці сайту чи на Soundcloud молодіжного інтернет-радіо «Universe». За період навчання на факультеті опубліковано 21 матеріал. Покликання на сторінку портфоліо: http://studpraktyka.blogspot.com/2020/12/blog-post_18.html#more.

ВИСНОВКИ

Український радіопростір різноманітний на інформаційно-публіцистичні радіопроеграми, які виконують важливі функції у суспільстві.

Ці радіопроеграми, включаючи інтерв'ю та нариси, відіграють важливу роль у популяризації знань, культури та формуванні свідомого сприйняття суспільства.

Через поєднання об'єктивної інформації та публіцистичного аналізу, інформаційно-публіцистичні радіопроеграми сприяють розширенню світогляду слухачів, розумінню складних соціальних процесів.

Інтерв'ю на радіо дозволяє представити різноманітні точки зору, стимулює дискусії та глибше осмислення проблем, сприяючи формуванню критичного мислення та аналітичних навичок у слухачів.

Нарис на радіо здатен дати відгук на важливу подію, розкрити образ людини, створити особливу атмосферу, яка може залучити слухачів до тієї чи іншої теми.

Проблемно-тематичні особливості інтерв'ю та нарису в українському радіопросторі включають актуальні події, експертизу, особистості та історії, суб'єктивність, емоційність та літературність.

Програма «Жити під час війни» на радіо «НВ» є прикладом інформаційної програми, яка подає перевірену інформацію про війну в Україні та розповідає про різні аспекти життя громадян. Подкаст Віктора Майорова «Подкаст на відстані. З Мелітополем в серці» та «Подкаст на ротації», демонструють різні аспекти інформаційного простору України, які займаються темами воєнного та цивільного досвіду, діалогу та співпраці.

Отже, інформаційно-публіцистичні радіопроеграми на українському радіопросторі мають широкий спектр тематик і відіграють важливу роль у формуванні свідомого сприйняття суспільства, стимулюють дискусії та глибше

осмислення проблем, а також сприяють розширенню світогляду та розвитку аналітичних навичок у слухачів.

Зважаючи на важливість інформаційно-публіцистичних радіопрограм, вирішила робити радіоматеріали у жанрі інтерв'ю та нарису для інтернет-радіостанції «Universe».

Мною було створено 4 програми, з них 3 програми увійшли до проекту «Неумовно». Всі матеріали викладані на Soundcloud радіо. Покликання на матеріали: http://studpraktyka.blogspot.com/2020/12/blog-post_18.html#more. Хронометраж програм – до 20 хвилин. В матеріалах порушується тема повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Героями матеріалів стали жінки з різних міст країни, які після 24 лютого змушені були шукати прихисток за кордоном. Реалізований проект демонструє життя українок в Німеччині: їх адаптацію, діяльність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Головенко І. Виразальні засоби в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних радіожанрах. *Теле- та радіожурналістика*. 2016. Вип. 15. С. 135-142.
2. Горбань М. Баланс, фокус і запитання чайника. *MediaLab*. 22.02.2018 URL: <http://medialab.online/news/4999/> (дата звернення: 10.05.23).
3. Гоян О. Я. Технології програмування комерційного радіомовлення: добова верстка і формат. *Наукові записки Інституту журналістики*. Київ. КНУ імені Тараса Шевченка за ред. В. В. Різуна, 2006. Т. 23. С. 12-18.
4. Грабченко Н. «Про радіо в часи війни. Інтерв'ю з ветераном Українського радіо Анатолієм Табаченком». *Українське радіо*. 17.11.2022. URL: <http://www.nrcu.gov.ua/news.html?newsID=100121> (дата звернення: 10.04.23).
5. «Дві третини українських біженців планують лишатися за кордоном до завершення бойових дій – ООН». *Радіо Свобода*. 13.07.2022. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-ukrainski-bizhentsi-oon/31941728.html>
6. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. Львів : ПАІС, 2008. 270 с.
7. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики : підручник. Київ: Знання, 2006. 629 с.
8. Коломієць Д. «"Радіо врятувало нам життя". Як приймачі допомагали людям під час окупації». *Суспільне*. 27.10.2022. URL: <http://surl.li/grdak> (дата звернення: 10.04.23).
9. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник. 5-те вид. перероб. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 496 с.
10. Мірошниченко П. В. Звуковий образ радіомовлення як медіаефект. *Наукові записки Інституту журналістики*. Київ. КНУ імені Тараса Шевченка за ред. В. В. Різуна, 2013. Т. 52. С. 250–253.

11. Мірошниченко П. В. Комунікативна ефективність звукового образу радіопрограм (фокус-групове дослідження). *Наукові записки Інституту журналістики*. Київ. КНУ імені Тараса Шевченка за ред. В. В. Різуна, 2013. Т. 53. С. 245–248.

12. Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21.12.1993 № 3759-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12#Text> (дата звернення: 17.03.2023).

13. Стуканов С. «"90 % біженців з України не повернеться додому" – директорка Інституту демографії та соцдосліджень ім. Птухи Елла Лібанова». *Українське радіо*. 9.02.2023. URL: <http://nrcu.gov.ua/news.html?newsID=100692> (дата звернення: 26.03.2023).

ДОДАТОК А СЦЕНАРІЙ

Сценарій «Інтерв'ю з художницею Мариною Камінською»

Всіх вітаю. З вами Христина Сафонова. Сьогоднішньою героїнею стала українська художниця, яка зараз перебуває за кордоном і продовжує привертати увагу до війни саме своїм мистецтвом.

Марина Камінська - киянка, яка з 2018 року працює в техніці акрилового та акварельного живопису. До 24 лютого створювала переважно геометричні абстракції і встигла представити в Києві серію картин під назвою "Коріння". Картини про взаємодію батьків та дітей. З початком повномасштабного вторгнення Марина почала працювати над картинами "Серце на війні".

І нещодавно в німецькому місті Браушвейг вона представила на виставці цю серію. Там було понад 10 картин з акварелі, які створювала спочатку в Україні, потім в Австрії та Німеччині. Картини про материнство під час війни, про силу, про вимушену еміграцію, про рідний край. Під час виставки також виступив хор з українськими піснями в якому Марина також співала. Були пісні й про журбу і звісно про незламність нашого народу. Фрагмент співу просто зараз можете почути.

Синхрон 0.00-0.25 А зараз повернемося до Марини Камінської. Я вирішила поспілкуватися з нею та дізнатися більше про художницю та її картини.

Які у вас були емоції коли почали працювати над картинами "Серце на війні"?

Я почала працювати над цими малюнками в перший тиждень повномасштабного вторгнення. Я знаходилася тоді в готелі на Закарпатті.

Емоції були дуже складні, психіка не витримувала. І я перший місяць, два знаходилася в режимі оніміння. Перші малюнки неопублічні, але вони дали мені зрозуміти, які мої завдання в цій війні. Завдяки ним я потрохи почала свої емоції бачити, візуалізувати та проживати.

Розкажіть, будь ласка, трохи про техніку. Чому самі такі кольори, переважно жовтий на одних картинах та синій на інших? Що для вас вони символізують?

Я лишила всі свої матеріали вдома. Перебувавши в першому місці як переселенець, я вирішила купити найдешевший та найдоступніший матеріал - акварель. Техніка ніби обрала сама себе, це був практичний варіант. Якщо казати про палітру кольорів, то перші малюнки були лише жовто-сині. Бо ці кольори найшвидше ідентифікували Україну в світі. Це було важливо. Також свої перші малюнки я надсилала в NFT проєкт "Арт-батальйон". Люди із свого світу могли там купувати ці малюнки і всі виручені кошти йшли на підтримку армії. Потім я вже вирішила малювати окремо жовті та сині. З'явилася ідея саме серії "Серце на війні". Я зрозуміла, що можу ці картини повісити у вигляді прапора в тому чи іншому місті за кордоном. Для мене жовтий - це теплий колір, про віру. Тому всі жовті малюнки були про ці переживання, про єдність, віру в країну, армію, людей. А синій - холодний колір, про біль, страх, злість.

Попередня виставка у вас була на тему "Коріння" і там переважно йшлося про сім'ю, в цей раз звісно й про зв'язок матері з дитиною, але також про зв'язок людини зі своєю землею, пращурами. Наскільки це для вас важливо?

Для мене ці серії всі про внутрішній пошук, самопізнання, становлення особистості. Всі трішки дають відповідь для чого я тут, яка моя роль. Вийшло символічно. Спочатку було "Коріння" потім "Серце на війні", яка теж про коріння, але вже не зв'язок з сім'єю, а з родом, землею. Для мене все це про одне і теж. Просто були різні етапи занурення, самопізнання.

Ви були з виставками в Австрії та в Німеччині. Як сприймали вашу творчість там? Які відгуки були?

Вперше я показала цю серію в Австрії в рамках міжнародно мистецького симпозиуму. Всі малюнки були вивішені у вигляді прапора і це допомагала людям зрозуміти тему. Люди були зацікавлені, хотіли почути історії. Австрійці та німці співпереживали, занурювалися глибше і намагалися відчутти що це, через що проходять українці.

Як за цей період змінювалися ваші картини?

Вперше чергу змінювалися технічно. Акварель для мене нова техніка. В перших малюнках я хвилювалася. Зараз більш вільно і більше експериментую. Перші малюнки були стримані. В останніх є більше експресії, абстракції і вільної імпровізації. Зараз додався ще червоний колір. Його стало багато. Почали підніматися теми про силу українців. І саме червоним це сильно виражається.

Чи є картина, яка найбільш для вас цінна?

Коли я дивлюся на свої малюнки я можу повернутися в той стан і згадати той період. Для мене вони всі цінні. І для мене це опора в першу чергу. На даний момент я подумала про дві роботи. Перша це, де стилізовано намальована мама та двоє дітей. І це про моє почуття опіки дітьми і бажання зробити їм безпеку, щоб вони не хвилювалися. Ця картинка найбільш емоційна для мене. Друга картина під назвою "Калина малина". Там намальована жінка стилізовано з акварельною абстракцією. На цю картинку надихнула автентична пісня з такою ж назвою. І цей малюнок передає настрої пісні.

На виставці ви також співали з хором "Українська душа". Коли познайомилися та вирішили приєднатися до нього?

Я дізналася з чатів українців в Брауншвейзі про дитячий хор. Спочатку мій старший син захотів співати і після першого заняття він припинив ходити. Але я зрозуміла, що я хочу співати, у мене є така потреба. І тому знайшла хор "Українська душа" і долучилася до них. Керівницею є Марини Ліждвой.

Я закінчувала музичну школу і співала якийсь час у церковному хорі. В народному я ніколи не співала, тому це новий цікавий досвід для мене. Найважливіші зараз це те, щоб продовжувати пісенну українську традицію. І для мене важливо, щоб мої діти чули ці пісні.

Розкажіть, будь ласка, над чим зараз працюєте?

Зараз я завершую цю серію. В наступному році хочу повернутися до полотен і акрилових фарб. Тематику поки не знаю. На даний момент є бажання, завдання по максимуму реалізувати. Планую з чоловіком зробити серію NFT на ці картини. Також планую показати їх у Берліні на груповій виставці. А також в намірах є персональна виставка в лютому місяці в Києві.

Це було інтерв'ю з українською художницею Мариною Камінською. З вами була Христина Сафонова. Ще почуймося.

Сценарій «Неумовно. Українки в Німеччині»

Всіх вітаю, з вами Христина Сафонова. Ви слухаєте радіо “Юніверс”. Історії, які сьогодні почуєте, це історії звичайних українських родин. Вони жили в різних куточках країни, але так само кожен день ходили на роботу, навчалися, проводили час з рідними, займалися улюбленими справами. Війна змусила їх покинути свої домівки і розділила їх з родичами. Вже більше півроку вони живуть в Німеччині і намагаються адаптуватися.

Про те як вони виїжджали та як зараз облаштувалися поділилися зі мною.

Альбіна Утеніна мешканка міста Мелітополя Запорізької області. Яка навчається в місцевому педагогічному університеті на філологічному факультеті вирішили виїхати з міста 7 квітня. На той момент Мелітополь більше місяця був окупований. Тоді вона жила разом з батьками неподалік міста в селищі Долинське. За словами Альбіни через те, що був нестабільний інтернет, вони просто не знали, що раніше були так звані зелені коридори. Тому коли вже побачили інформацію, що 7 квітня буде евакуація, швидко зібрали речі і поїхали. Виїжджала вона разом зі своєю бабусею та татом на власному авто в сторону Запоріжжя. Так як окупанти в той день не пропустили автобуси в місто, вони вирішили поїхати без гуманітарного коридору. Загалом проїхали 10 блокпостів.

Синхрон Альбіна 04.04-04.12 склейка 04.3-06.23 На Василівці нас затримали десь на 2 години. Могли тримати там ще більше, але щось біля блокпосту вибухнуло, солдати заметушилися і тому пропустили. У деяких навіть не дивилися машину. Останній блокпост був найважчий. Це було селище Кам'янське. Неподалік чулися бої. Бо там була межа між окупантами і українськими військовими. Нам прийшлося об'їжджати. На навігаторі знайшли іншу дорогу. І так виїхали на підконтрольну територію. Там зустріли нас українські військові і разом з ними доїхали до Запоріжжя.

Дорога Ксенії Сидоренко з Слов'янська Донецької області теж була не такою легкою. Вона мати двох дітей, яка раніше працювала медсестрою. Після 24 ще місяць допомагала військовим в лікарні. Але коли зрозуміла, що в місті стало небезпечно для її дітей, зібрала свої речі і відправилася спочатку до Краматорська а звідти потягом до Львова. Хоч і потяг був переповнений, вони доїхали спокійно. Проте через декілька днів Ксенія дізналась, що у вокзал в Краматорську прилетіли ракети і вбили багато людей які хотіли евакуюватися. Сама жінка каже, що вже вдруге залишила свою домівку, бо ще у 14 р. їй прийшлося виїхати з Донецька і почати жити заново.

Галина Кравець з міста Васильків Київської області, виїхала 4 березня. До цього вона разом зі своїми сусідами ховалися в підвальному приміщенні її будинку. Тоді місто обстрілювали балістичними ракетами. І за словами жінки, під час цих обстрілів її будинок був наче картонний. Три ночі поспіль вона чула як нищиться інфраструктура міста. Через ці потужні вибухи у жінки почалась бронхіальна астма з якою вона просто не могла впоратися. І саме це її підштовхнуло виїхати з міста разом з знайомими.

Синхрон 06.37-7.08 склейка 7.37-8.18 Приїхали ми до Хмельницька. Там не залишилася, бо під час повітряної тривоги знову почала задихатися. Не знала що робити. І одним із знайомих лікарів надіслав мені оголошення, що в Німеччині приймають медичних сестер. Я зареєструвалася, мені відповіли і я поїхала туди.

Всі вони поїхали до Німеччини. У Альбіни та Ксенії були там родичі, які давно запрошували їх. А Галина їхала туди бо знайшла роботу за випадковим оголошенням. Спочатку Альбіна супроводила свою бабусю до Чехії а сама вирішила їхати далі до своєї хрещеної на південь Німеччині в місто Кіль. Де зараз вона і живе.

Синхрон Альбіна 15.05-15.33 Допомагала мені дочка хрещеної. Бо було купа документів, які треба заповнювати. Зараз хожу на мовні курси, вчу німецьку мову. І паралельно навчаюсь в універі онлайн.

Ксенію разом з дітьми прийняли родичі в місті Брауншвейг.

Синхрон Ксенія 04.24-04.32 Добре нас зустріли. Рідні допомагали нам адаптуватися. Труднощі були з мовою. Житло довго чекали, жили у родичів. Але більш менш без складнощів.

Галина хоч і не знала мови, самотужки дісталася до лікарні, яка шукала медичний персонал в місті Брауншвейг. Її там прийняли. І зараз вона майже кожен день практикується в цій лікарні. Крім цього, вона паралельно вивчає німецьку.

Синхрон Галина 11.051-11.28 А загалом думаю, що Німеччина дуже допомагає біженцям. Дають грошову допомогу, дають житло.

У кожної із них залишилися в їх рідних містах родичі. У Ксенії в Слов'янську живуть батьки. І зараз в місті потрохи починається відновлюватися комунальне забезпечення, але атмосфера нестабільна.

Синхрон Ксенія 03.38-03.52 В місті залишилися батьки. Телефонуюмо кожного дня. В місті не спокійно. Відсутнє газопостачання, довго не було водопостачання.

За будинком Галини зараз приглядає рідня. Сама ситуація в місті, за словами жінки спокійна. Під час розмови з Альбіною, дізналася, що її батькам вийшло виїхати з окупації і вони зараз живуть разом з дівчиною Загалом в окупованому селищі Долинське були 200 днів. За словами дівчини, батьки не збиралися виїжджати і готувалися до зими. Але через тиск місцевих колабаратів їм прийшлося залишити будинок і виїхати з міста. Вирішили їхати вони через Крим і загалом в дорозі були 8 днів.

Синхрон Альбіна 12.12-12.25 склейка 12.44-13.30 склейка 9.24-9.33 Вони були в Криму три дні. Там їх ретельно перевіряли. Потім їхали через Росію. Звісно ставлення росіян до українців було там погане. Наприклад бачили українські номери і могли підрізати на дорозі. Зараз звісно дуже сильно сумують за домівкою. Там вони продали своє господарство. За будинком приглядають дідусі та бабусі.

Зараз вони всі вже облаштувалися. І кожна відвідує безкоштовні мовні курси, запропоновані державою. Бо за їх словами саме мова стала однією з проблемою перебування їх в Німеччині. Також і емоційно складно додає Галина.

Синхрон Галина 12.03-12.36 Постійно думаєш про країну. Прокидаєшся з новинами і засинаєш. Завжди перебуваєш в стресі.

Проте всі вони з нетерпінням чекають нашої перемоги. Бо як там б не складалося життя в Німеччині, вони б хотіли повернутися в Україну, в свої рідні міста та домівки. Ви слухали програму Христини Сафонові. Ще почуймося.

Сценарій «Неумовно. Українські студенти в Німеччині»

Вітаю з вами Христина Сафонова. Я продовжую говорити на тему українців за кордоном. І сьогодні почуєте історії українських студентів, які живуть в Німеччині. Після 24 лютого освітній процес в Україні відновився через 2 тижні. І школярі, викладачі, студенти почали дистанційне навчання. А якщо коректніше то продовжили, бо так у нас колись був коронавірусу, і деякі університети після чергової хвилі так і не встигли вийти в аудиторії. Звісно багатьом студентам прийшлося виїхати з України і на новому місті почати своє життя.

18 річна Каміла Герасимова, яка з квітня перебуває в німецькому місті Брауншвайг вирішила вступати саме в Київський університет культури на спеціальність фотохудожник рекламіст.

Сама дівчина з міста Конотопа Сумської області. Тяжко згадує дні окупації її області. Тільки після виходу російської армії з Київської області її родина вирішила виїхати

Синхрон 0.00-0.47 Нам прогнозували, що вони (російська армія) будуть відходити через нас і це було після того як ми дізналися що сталося в Ірпені, Бучі, Гостомелі. Дорога була нервова, була в мінах в залишках чогось. Але ми їхали з людиною яка знала цю дорогу.

В Німеччину вона з братом та мамою поїхали, бо там був знайомий який їх прихистив. Також вона згадує як піклувалися про них у Польщі.

Синхрон 0.00-0.37 До нас віднеслися тепло. Наприклад, в Польщі нас одразу зустріли волонтери. З розумінням ставилися до кожної людини. Вони нас підтримували. За словами Каміли адаптація у неї пройшло легко, але її мамі було складно, вона не хотіла тут жити. Через декілька місяців вони почали волонтерити, з'явилося більше українців які хотіли допомогти один одному.

Синхрон (допомога) 0.00-1.20 Я активно брала участь у демонстрація в моєму місті. Хотілось, щоб це відбувалося частіше. Бо звісно не всі але є такі що могли забути, що треба далі говорити про ситуацію. Я вважаю, що кожен повинен допомагати хто як може. Це і донатити і відвідувати демонстрації.

В цей час вона також відвідувала школу. Займалася настільним тенісом. Вчила мову та цікавилася освітою в Німеччині. Але вирішила вступати в Україні. І подала вже свої документи 3ю хвилиною.

Щоб вступити в університет дівчина складала Національний мультипредметний тест.. Цей тест складався з 3 х блоків по 20 завдань і тривав 2 години. Так як в цьому році майбутні абітурієнти також будуть складати НМТ замість звичного нам ЗНО, Каміла поділилася своїми враженнями від тесту.

Синхрон 0.00-1.01 НМТ це був важливим екзаменом. Я як і всі готувалася до ЗНО але НМТ зміни це добре. 10 та 11 клас єдине про що є думала це щоб скласти ЗНО. Головне не хвилюватися це схоже на річну контрольну. І це було не так страшно.

Вона також вдячна викладачам, які продовжують надавати освіту а тим паче якісну. І як складно не було не припиняє своє навчання.

Синхрон 0.00-1.17 Читаючи новини ти думаєш наскільки це погано. І ти думаєш закинути все. Потім я думаю, якщо припиню навчання, а моя спеціалізація творча, то можливо всі так вирішать і зіллється все з поганим. Не буде нічого світлого. Я фотограф. Тому я повинна покази людям щось гарне. Знайти. Якщо ми знайдемо, то ми зробимо все можливо, щоб зберегти це. Це така мотивація. А після перемоги планує повернутися в Україну і відразу навідати свої родичів і друзів.

Ще одна дівчина, яка живе з березня в Німеччині це Єлизавета Ціпаренко. Сама вона з Києва. Зараз вона є студенткою 2 курсу КПІ Хіміко-технологічного факультету. 24 лютого вона разом батьками виїхали з Києва до родичів у Житомирську область. Дорога була в заторах і вони дуже сильно переживали бо з ними була ще маленька дитина.

Синхрон 0.00-1.01 Я пам'ятаю як ми вивозили домашніх тварин. Було складно зберігати спокій, але треба було бо з нами ще був мій маленький двоюрідний брат. Пам'ятаю як стіни в будинку бабусі тряслись, все було чутно. І навіть батько дуже був занепокоєний.

Через місяць дівчина виїхала до родичів в Німеччину. І за її словами закордомом прийняли привітно. Але їй було складно адаптуватися бо вона не знала мови. Не могла знайти собі друзів. Часто сиділа з перекладачем, намагалась вчити німецьку. І намагалася розібратися з документами. А також паралельно робила завдання в університет. Згадує, що деякі викладачі не йшли на поступки, не було чіткого плану навчання. І через навантаження вона просто не змогла перемкнутися та концентруватися не на негативі а на освіті в Україні. На питання чим вона займається у вільний час. Вона також згадала про волонтерство та участь у демонстрація. Коли вона була в Чернівцях то вся її родина волонтерила. Її батько патрулював місто. Вона зі своєю мамою ходили у волонтерський штаб та сортували речі. В Німеччині з цим було складніше.

Синхрон 0.00-0.55 Були думки про волонтерство. Але я не знала куди звертатися. А також не володіла німецькою вільно. І наприклад навіть з перекладами документів я тільки могла нашкодити ніж допомогти. Але я часто брала участь у акціях в Баварії. Нагадували людям про війну.

Під кінець нашої розмови вона розповіла що звісно сумує за Києвом, каже що не цінувала а зараз їй дуже не вистачає тих рідних місць.

Синхрон 0.00-0.30 Після нашої репоги планує повернутися в Київ. Хоч закордомом є своє плюси. Але Україна мені все одно ближча та цінніша.

Ви слухали історії Каміли Герасимової та Єлизавета Ціпоренко. А з вами була Христина Сафонова.

Сценарій «Неумовно. Талія Мохналь»

Вітаю слухачів, я Христина Сафонова. І сьогодні я хочу поговорити з Талією Мохналь, яка як і тисячі українців через повномасштабне вторгнення опинилася закордоном і яка зараз проводить свої заняття для українок в невеликому німецькому місті Брауншвайг. Чому обрала Німеччину і чому вирішила викладати йогу дізнаємося пізніше.

А зараз трохи про саму героїню. В Тернополі Талія вивчала економіку. Пізніше мала в цьому місті туристичну фірму. А також була волонтеркою в школі материнства. Після переїзду з дітьми до Києва почала будувати нове життя.

У 14 році приєдналася до Міжнародної асоціації підтримки України і там вона допомагала вести документи, розмитнювати вантажі для українців, які постраждали в зоні АТО. В Києві також працювала масажисткою та вивчала йогу. З травня з дітьми знаходиться в Німеччині. Талія каже, що протягом життя неодноразово мала негативний досвід, тому її завдання сьогодні допомогти людям своїми знаннями, аби вони не переживали подібні страждання. Вона каже, що наше сила в тому, щоб співчувати іншим людям. Якщо ми відчуваємо і любимо одночасно, то ми можемо співпереживати їм. З цими словами складно не погодитися, тому я вирішила більше дізнатися про Талію. І сьогодні маю таку можливість.

Тож Таліє вітаю вас, я особисто знайома з йогою не так давно, напевно з карантинних часів. Тоді вона допомагала мені тримати себе в формі. Як познайомилися ви з йогою і як вона змінила вас?

Після першої дитини у 20 років мені потрапила книжка про йогу. І тоді я почала цікавитися та займатися йогою. По-перше, я помітила що, покращується настрій. До-друге, приходили нові знання. Бо людина це духовний ріст. Тіло повинно підтримувати цей духовний ріст.

Розкажіть про ваших вчителів. Хто ці люди?

У мене були чудові вчителі. Олена Сідерська зі школи "Йога 23" у Києві. Її батько писав багато книжок про йогу. Ще були викладачі, які навчалися в Індії, Ізраїлі, Тибеті, Америці. З Німеччині була вчителька, яка викладала танго йогу - це тяжка фізична йога. Для таких, хто любить спортзал, більше для силовиків.

Я так розумію є багато різних видів йоги. А яка ваша найулюбленіша?

Є у мене любов до хатха йога. Вона поєднує дихання з фізичним рухом і тоді наше життя стає більш врівноважене. У житті коли робимо якісь вчинки вони не хаотичні. Коли вчимося у йозі вдихати та видихати разом з рухом, тоді ми можемо наші вчинки відчувати. І одного разу я зрозуміла, що не хочу їсти м'ясо, бо не хочу, щоб тварини помирили. Але це ніколи не відбувається саме по собі. Це стається або коли людина зазнає великої біди і тоді її серце розкривається, або коли вона робить йогу. Йога дає змогу без великої біди відкрити серце. Ти починаєш більше відчувати всіх живих: людей, природу, тварин.

А як ви б описали цю практику(асоціації)?

В дитинстві я думала, що це якісь худі, бородаті чоловіки, які не хочуть їсти, пити, лише хочуть робити йогу. Потім з'явилася така асоціація, що йога допомагає тілу збиратися до купи. А зараз для мене йога це можливість передами мої духовні надбання через тіло.

Окрім вас, також ваші діти займаються йогою. Наскільки це їм корисно та цікаво?

Першій дочці спочатку було важко і вона навіть не могла зігнути. Але вона просто це і зараз вона все це прекрасно робить. Її тіло почало її слухатися. Це просто практика. Другій дочці потрібно було для здоров'я. А маленька дочка просто одразу почала робити найважчі вправи. У когось є одні здібності у когось інші. І коли ми для інших щось робили добре у нас це залишається в практиці. І так виходить, що вона стала одразу йогом. Для когось йога потрібна для краси, для когось для здоров'я. А хтось просто це робить.

Окрім йоги в Україні ви займалися і іншими справами. Коли в 14 році росія розв'язала проти України війну, окупувала Крим та частину Донбасу, ви в той час вирішили приєднатися до благодійного фонду "Міжнародної Асоціації підтримки України". Ви вели там документи, допомагали розмитнювати вантажі для постраждалих в зоні АТО. І ви казали, що хоч де ви щось не вміли, ви вчилися вже під час роботи. Мені цікаво, що вас спонукало тоді цим займатися і на яких засадах ви працювали?

Я повірила, що є люди, які хочуть допомогти своїй державі і вірять в перемогу. Для мене була важлива ця робота. Я там спочатку працювала як волонтер а потім вже перейшла на постійну основу. Приходилося розмитнювати вантажі та відправляти поранених на лікування закордон. На той час надавали медичні ліжка з Франції, гуманітарну допомогу з Німеччини, важлива підтримка була з медичним устаткуванням за допомогою якого робили операції.

Всіх нас змінило повномасштабне вторгнення. Якими були ваші відчуття тоді?

В різних куточках світу завжди відбувалася війна. Просто ми були від неї далеко, можливо ще тоді не народилися. І тому це нібито не торкалося нас.

Коли почалася війна я була на навчанні про співстраждальне серце в Ізраїль. Вчилася я півтора місяця. Далі була мирна конференція в духовному центр. Тоді з різних країн приїхали люди. І це відбулося 23 лютого, а 24 у мене був літак в Україну в Київ. 24 зранку ми зібралися їхати в Тель-Авів, щоб летіти з відти, але все скасували, бо почалася повномасштабна.

В той час мій батько забрав дітей з Києва в Тернопіль. Я думала, що війна закінчиться швидко. Потім все ж таки вирішила, що дітям треба виїхати. Коли вони приїхали в Німеччину тільки через місяць їх нервова система почала розслабитися. Стрес почав виходити.

Чому саме Німеччина та місто Брауншвайг?

В Німеччині у мене була мама і сестра, але ми не до них їхали. Був також в Мюнхені друг, який дав мені контакт волонтерки з Німеччини. Через неї потім вже знайшла інших волонтерів, які нам вже знайшли окреме житло з меблями і необхідними речами. Тому у мене не було шоку, що я немає нічого. Всім, хто допомагав мені на цьому шляху я дуже вдячна. Це говорить про те, що коли ми не чекаємо війни, коли ми у своєму житті беремо відповідальність, робимо роботу, йогу, медитацію. Коли ми по можливості допомагаємо людям коло нас, тоді завжди будуть приходити янголи, які нам допоможуть навіть якщо сталося щось страшне.

Ви казали, що діти місяць проходили адаптацію в Німеччині. Як проходила адаптація у вас, чи швидко?

Ні не швидко, адаптація проходила пів року. Не можливо сказати, що людина переїхала і вона може одразу починати щось робити. І я вражена як німці це зрозуміли. Вони дали нам можливість повчитися мову, трохи заспокоїтися.

Чи була у вас одразу думка, що ви буде викладати/ділитися своїми знаннями з українцями в Німеччині?

Одразу. Коли приїхала я почала оглядати місто. Я побачила гарний парк. І подумала, що треба тут робити йогу. Спочатку робила з дітьми, а потім написала в місцеву групу українців, що буду проводити йогу. Там була ще одна група вже по йозі.

Приходили люди, я вчила робити йогу. Коли похолодало я почала шукати приміщення. Спочатку нам дала спілка Frei Ukraine, потім треба було інше шукати. І я вже сама знайшла приміщення в якому зараз проводимо. І це ніби чудо.

Зараз все більше людей цікавляться йогою. І вже більше до вас ходять.

Йога робота кожного. Моя місія передати мої знання. Якщо людина хоча б один раз прийде на йогу, зробить та запам'ятає, а потім хоча 10 хвилин в день буде робити це вдома, то з часом вона буде мати класний результат. Звісно гарно, що ми тут українці можемо збиратися разом і нам дали таке місце.

Чи бачите результат ваших учнів?

Так, я бачу як люди стають гнучкішими. Ми кожен раз бачимося і це помітно. Уявити собі якщо людина зайшла на початку і пройшло, наприклад, 3 місяці, то так це дуже велика зміна.

Що вас мотивує продовжувати цим займатися? Що вас взагалі надихає і надає сил?

Люди дають силу. Коли я бачу, що я можу щось покращити для вас. Бачити посмішки. Коли люди приходять до тебе.

Українці де б зараз не були все одно живуть у тривозі та стресі. Як йога допомагає побороти це?

Наш стрес, наша тривога це вже результат. Йога нас з'єднує з причиною. Ми можемо побачити, що створило цей результат і забрати його. Йога не може забрати причину, вона може допомогти. Йога відкриває очі. Вона не робить порядок замість вас. Це не робот пилесос це просто світло.

Чи треба частіше робити практику?

Не можу сказати що треба частіше, але кожен день, коли ти встаєш ти ніби вмикаєш світло і бачиш все. Якщо не вмикаєш, тоді не бачиш. Це так працює кожен день.

Думаю, що тут вже детально пояснили про стрес і йогу. Тому на кінець, з чого ви б порекомендували почати знайомство з йогою?

Для початку я порекомендувала робити сурья намаскар з добрим вчителем, який любить це. І робити це по 10-15 хвилин. Ці знання просто через інтернет, книжки так не передаються. Також добре робити 2 - 3 рази йогу в класі з вчителем. У нас також були 2 комплекси: очисний та складова гімнастика. Вони допомагають підготуватися до більш складних комплексів.

Дякую вам за ці поради а також що робите свою справу. Це була Галія Мохналь. Думаю, що кожному треба час від часу робити перезавантаження. І одним із таких помічників може стати йога. Саме в цій історії ми спостерігаємо те, як українці навіть за тисячі кілометрів від дому об'єднуються та допомагають один одному. Тримаймося разом!

А з вами була Христина Сафонова, ще почуємося.

ДОДАТОК Б СПИСОК МАТЕРІАЛІВ ПОРТФОЛІО

1. **Стаття** «Маникюр 2020 года. Плюсы и минусы гель-лака». «Горожанин - информ». 2020 р. 22 жовтня № 33 (571)
2. **Стаття** «Топ-6 правил просування свого бізнесу в сфері краси». «Горожанин - информ». 2020 р. 22 жовтня № 33 (571)
3. **Стаття** «Советы по уходу за бровями, или как не испортить их в первый день коррекции». «Горожанин - информ». 2020 р. 22 жовтня № 33 (571)
4. **Інтерв'ю** «Соблюдайте баланс и научитесь думать о своем здоровье и самочувствие. Катерина Пишко». «Womenspace». URL: www.womenspace.zp.ua.
5. **Стаття** «Бесплатные курсы для девушек». «Womenspace». URL: www.womenspace.zp.ua.
6. **Стаття** «Для чого Запоріжжю потрібна велоінфраструктура?» Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 23.02.2021. URL: <https://tinyurl.com/4fazxyah>
7. **Стаття** «Що таке шелтер та чому він потрібен у Запоріжжі?» Молодіжне інтернет-радіо «Universe». URL: <https://sirinyok.science/2021/12/06/що-таке-шелтер-та-чому-він-потрібен-у-за/>
8. **Лонгрід** «Безпритульні тварини – проблема всіх і кожного». Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 14.12.2021. URL: <http://universe.zp.ua/?p=27761>
9. **Лонгрід** «Гендерна (не)рівність у вищій освіті: не коротко про головне». URL: <https://sirinyok.science/group-2/>
10. **Стаття** «У німецькому соборі Св. Власія пролунав гімн Січових стрільців». Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 05.06.2022. URL: <http://universe.zp.ua/?p=28379>
11. **Стаття** «Vitsche. Об'єднання українців в Берліні». Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 15.06.2022 URL: <http://universe.zp.ua/?p=28462>
12. **Стаття** «Безкоштовні мовні курси та уроки для українців». Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 21.06.2022. URL: <http://universe.zp.ua/?p=28482>

13. **Радіорепортаж** «Забіг за свободу та гідність». Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 05.12.2022. URL: <https://tinyurl.com/yc77s5yk>
14. **Програма** «Як гумор допомагає українцям». Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 05.12.2022. URL: <https://tinyurl.com/4bev7yfr>
15. **Програма** «Про українські прикраси». Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 06.02.2023. URL: <https://tinyurl.com/yckszufh>
16. **Програма** «Неумовно. Про цінності в лутературі». Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 16.05.2023. URL: <https://tinyurl.com/mr2tw76c>
17. **Скетчноутинг** «Скетч-адвокація прав українського письменника та громадського діяча Юрія Липи». Фейсбук сторінка «Факультет журналістики ЗНУ». 03.05.2023. URL: <https://tinyurl.com/yc26xaj7>
18. **Інтерв'ю** «Інтерв'ю з художницею Мариною Камінською». Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 12.12.2022. URL: <https://soundcloud.com/user-28869959/ntervyu-z-marinoyu-kamnskoju>
19. **Інтерв'ю** «Неумовно. Талія Мохналь». Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 14.04.2023. URL: <https://soundcloud.com/ksirinyok/neumovno-talya-mokhnal>
20. **Нарис** «Неумовно. Українські студенти в Німеччині». Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 14.04.2023. URL: <https://soundcloud.com/ksirinyok/ukransk-studenti-u-nmehchin>
21. **Нарис** «Неумовно. Українки в Німеччині». Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 14.04.2023. URL: <https://soundcloud.com/ksirinyok/ukranki-v-nmehchin>

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я Сафонова Христина Сергіївна студентка 4 курсу, форми навчання денної, факультету журналістики, спеціальність журналістика, адреса електронної пошти safonowa2@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Особливості функціонування інформаційно-публіцистичних радіопрограм» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена; - заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис ПІБ(студент) Сафонова Х.С.
Дата _____ Підпис _____ ПІБ (науковий керівник) _____

ABSTRACT

The topic of the Bachelor's qualification work: «Functioning of the informative-publicist radio programs».

The object of the work is interviews and essays. The subject of the research is the functioning of modern informational and journalistic programs of Ukrainian radio.

The purpose of the work is to create interviews and essays for radio broadcasts. It determined the accomplishment of such objectives as:

- 1) determine the functions of informational and publicist radio programs;
- 2) to characterize the problem-thematic features of the interview and essay in the Ukrainian radio space;
- 3) to analyze the modern information space of Ukraine and identify informational and publicist programs;

Researching the functions and features of informative and publicist programs on the radio, we can emphasize that the range of radio programs on the Ukrainian radio space have a wide range of topics and play an important role in shaping the conscious perception of society, a deeper understanding of problems, and also contribute to the expansion of the worldview and the development of analytical skills in listeners. The main features of the interview as an informational genre are the dialogic nature of the very form of communication between two or more people, meaningfulness and freshness, as well as compositional looseness. On the other hand, the features of the genre publicist essay are sound means of expression, the author's thoughts and experiences and reactions. The creative project is radio materials in the genre of interviews and essays. The implemented project demonstrates the life of Ukrainians abroad: their adaptation, activities.

Key-words: information, program, functions, interview, essay, modern information space.